

VRAK-info

2008 – nummer 1

maart - april - mei
(driemaandelijks)

VRAK-rekening: 001-1281217-20
v.u.: Jan Hellebaut, Patriottenstraat 27, 2600 Berchem

Geen geld voor geweld

VRAK – AKtie VRedesbelasting **Patriottenstraat 27, 2600 Berchem**

Tel.: 03/281 68 39; GSM 0499/138855; Fax: 03/281 68 79;
E-mail: www.vrak.be

Lid van

Bij de start van 2008:

Zijn rekruten een bedreigde soort?

Op 31 december 2007 om middernacht kwam er een einde aan de verplichte militaire dienst in Kroatië. Dat land volgde het voorbeeld van Bulgarije, Libanon, Macedonië, Marokko, Roemenië, Slowakije en vermoedelijk Letland, landen die al eerder vaarwel hadden gezegd aan hun laatste rekruten. We vernamen ook van een contactpersoon in de regio dat in 2006 de afschaffing van de militaire dienstplicht een van de eerste onafhankelijke daden was van het recentste lid van de Verenigde Naties, Montenegro. In zeer weinig landen die de dienstplicht nog handhaven, is er niet enig debat over de “professionalisering” van de krijgsmacht geweest. In Oekraïne heeft men een datum bepaald voor het einde van de verplichte militaire dienstplicht: het einde van 2009. Die stap is ook een programmapunt in het platform van de sterk-geplaatste Taiwanese presidentskandidaat, Ma Ying-jeou.

Ja, er zijn nog wel enkele sombere plekken in de wereld waar alle gewetensbezwaarden in de gevangenis zitten of in het leger worden gedwongen. We denken aan Eritrea, Turkije, Turkmenistan, Singapore en Colombia. In landen als Griekenland, Israël, Rusland en Armenië zijn de wetten en de toepassing ervan ver van bevredigend. Veel regeringen zijn nog steeds onwillig om volle erkenning te geven aan de rechten van hen die gewetensbezwaarden worden terwijl ze al in militaire dienst zijn. Maar het algemene beeld in de wereld met betrekking tot verplichte legerdienst en gewetensbezwaren ontwikkelt zich zeer snel en in gunstige zin.

Maar de fiscale militaire dienstplicht gaat ongecontroleerd verder ...

Het einde van de legers van rekruten betekent echter niet dat de wereld het militarisme de rug toekeert. Integendeel. "Professionalisering" betekent dat het militaire establishment in elk land aan het leren is dat het dwingen van jongelui om met geweren te paraderen niet de meest effectieve manier is om hen voor te bereiden op het voeren van een oorlog. Daarvoor zijn ze beter gediend door hoog opgeleid en duur uitgerust personeel, geruggensteund door gesofistikeerde wapens. In toenemende mate is het geld, eerder dan mankracht, dat door de militairen van de bevolking wordt gevraagd. In toenemende mate realiseren gewone mensen zich - niet bij een oproep voor training voor oorlog - maar bij de belastingaanslag dat ze verplicht worden tot een medeplichtig gedrag dat in hun privé-leven compleet immoreel zou zijn. En naarmate minder mensen verplicht worden hun militaire dienst te vervullen, komt het gewetensbezwaar tegen de belastingplicht om te betalen voor militaire doeleinden meer en meer op de voorgrond. Traditionele organisaties van gewetensbezwaarden hebben een uitstekend werk geleverd voor rekruten, en dat werk is nog niet ten einde. Maar in het algemeen zijn ze er niet op gericht om hun campagne uit te breiden tot het gewetensbezwaar tegen oorlogsbelasting. Daarvoor verschijnen nationale organisaties als Aktie Vredesbelasting (VRAK) en internationale als Conscience and Peace Tax International (CPTI).

... en dus ook onze campagnes

Gewetensbezwaarden stappen naar de rechtbank om hun mensenrecht op te eisen om niet medeplichtig te zijn aan doden en verwonden. Op dit moment zijn burgers in het Verenigd Koninkrijk, Spanje en de Verenigde Staten tot op het hoogste gerechtelijk niveau gegaan om als gewetensbezwaarde tegen hun belastingbijdrage aan de militaire uitgaven te worden erkend.

Hun volgende stap is nu om hun juridisch mensenrecht in internationale instanties erkend te krijgen. Wetsvoorstellen om dat recht te regelen zijn in diverse parlementen ingediend (België, Verenigde Staten, Canada, ...). In Spanje worden uit de laatste poging om het recht op gewetensbezwaar tegen de militaire bestemming van belastinggeld erkend te krijgen lessen getrokken voor verdere strategieën.

Overal in de wereld zijn er belastingbetalers die betalen onder protest, politici benaderen en regeringen voor de rechtbank dagen over hun gewetensbezwaar tegen het betalen voor militaire doeleinden. Het is een beweging van on-

derop. Er zijn veel gewone mensen, zoals Joan Surroca (Spanje), Jan Hellebaut (België) of de zeven van de Peace Tax Seven (V.K.), waarover we nooit iets horen totdat ze in de krantenkoppen verschijnen.

Het jaar 2008 wordt dus weer een belangrijk jaar.

Lees verder

Hou vast aan je principes en geef niet op. Lees Belgisch nieuws op www.vrak.be, internationaal nieuws op www.cpti.ws en nieuws over de internationale conferentie binnenkort op www.peacetax2008.org.uk.

Derek Brett,
CPTI's permanente vertegenwoordiger bij de UNO in Genève

Spanje:

Gewetensbezwaarde militaire belasting afgewezen door grondwettelijk hof

Joan Surroca uit Barcelona had precies 4,8% van zijn belastingaanslag voor 1998 niet betaald. Dat was in het budget van dat jaar het aandeel dat was toegewezen aan het ministerie van defensie. Hij had het overeenkomstig bedrag overgemaakt aan organisaties die werken aan vrede en ontwikkeling. De belastingautoriteit accepteerde deze afwijkende betaling niet en eiste de betaling van het bedrag in kwestie (109.792 peseta's in die tijd, nu ongeveer 660 euro), plus interest, plus een boete.

Surroca ging in beroep bij de belastingautoriteit, vervolgens bij de administratieve financiële rechtbank van Catalonië en vervolgens bij het Tribunal Superior de Justicia de Cataluña, dat in maart 2006 uitspraak deed. Het was een gemengde uitspraak. Het Hooggerechtshof was het er mee eens dat deze vorm van afwijkende betaling niet is toegelaten. Maar aangezien Surroca het bedrag in kwestie wel degelijk had betaald, annuleerde het Hooggerechtshof de boete, oordelende dat het niet ging om belastingontduiking maar om "een interpretatiefout of een redelijke en van de norm afwijkende interpretatie" die niet hoefde te worden bestraft. (De originele uitspraak van het Hooggerechtshof in het Spaans staat op de webstek van Conscience and Peace Tax International, www.cpti.ws/court_docs/court_list.html.)

Surroca stapte naar de hoogste Spaanse instantie, het Spaanse grondwettelijk hof. Op 2 september 2007 werd zijn verzoek afgewezen. Hij moet nu be-

slissen of hij in navolging van de Britse Peace Tax Seven (zie VRAK-info 2006/4) en in overleg met CPTI naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens zal stappen.

Op de webstek www.cpti.ws/bills/bill_list.html zal binnenkort ook de tekst van het wetsvoorstel beschikbaar zijn dat op 28 juni 2006 in het Spaanse parlement werd ingediend door de partij waartoe Joan Surroca behoort: de Esquerra Republicana de Catalunya, gesteund door de Izquierda Unida-Iniciativa per Catalunya Verds (een links-groene coalitie). Jammer genoeg werd het wetsvoorstel verworpen met 293 stemmen tegen 14.

Bron: CPTI News nr 5, jan.-feb. 2008,
verkrijgbaar bij VRAK
(vertaling: Dirk Panhuis)

De noodzaak van debat en verzoening

De bekende Leuvense hoogleraar L. Huyse heeft onlangs een boek 'Alles gaat voorbij, behalve het verleden' gepubliceerd waarin hij wijst op het belang van een psychologische verzoening na gewapende conflicten. Met de Zuid-Afrikaanse waarheidscommissie als voorbeeld, stelt Huyse dat, naast een 'materiële' oplossing (politiële macht, nieuwe afspraken over onderlinge belangentegenstellingen e.d.) er ook gewerkt moet worden aan het wegwerken van het vijandbeeld. Beide partijen moeten hun grieven kunnen formuleren, beide partijen moeten ook schuld willen bekennen over de fouten en gewelddaden die zij gepleegd hebben. Gebeurt dit niet, dan zullen gevoelens van wrok, van wederzijdse verwijten, van zelfbeklag blijven voortwoekeren. Beide groepen zullen zich vastklampen aan het eigen grote gelijk en aldus worden de psychische grondslagen gelegd voor een nieuwe gewelddadige confrontatie. Huyse geeft het voorbeeld van het onverwerkte oorlogsverleden in België. Sommigen binnen de Vlaamse Beweging praten hardnekkig het oorlogsverleden van een aantal flaminganten goed. De "Belgicisten" ontkennen dat de epuratie en repressie vaak willekeurig en onrechtvaardig verliep.

Binnen het kader van de recente geschiedenis zijn andere voorbeelden legio. Turkije heeft de genocide op de Armeense bevolking in W.O. I steeds ontkend. In het beste geval verontschuldigt de Turkse staat zich door te stellen dat de honderdduizenden doden een ongewild bijproduct van een, uiteraard verwarde, oorlogssituatie waren. Katholieken en protestanten in Noord-Ierland za-

ten veertig jaar vast in een helse cirkel van wraak en weerwraak. Elke moord of aanslag van de ene partij werd gezien als de rechtvaardiging van nieuwe eigen wreedheden. Zoals individuele criminelen hun eigen ongelukkig verleden inroepen om het leed van hun slachtoffers te minimaliseren, zo roepen sociale groepen onderdrukking in de geschiedenis aan om zelf te discrimineren en te onderdrukken.

Binnen sociale groepen (volkeren, religieuze of ideologische groeperingen) worden zulke patronen gedurende verschillende generaties doorgegeven. De Engelse historicus en filosoof J.H. Plumb stelt in zijn boek *The Death of the Past* dat dergelijke rancunes op zijn minst zo'n honderdvijftig jaar levendig blijven. Plumb had de ideologische nasleep van de Engelse Burgeroorlog (1641-1649), de Franse Revolutie (1789-1799) en de Amerikaanse Burgeroorlog (1861-1865) voor ogen. De historicus, aldus Plumb, moet optreden als collectieve psychiater. Hij moet er mee voor zorgen dat het verleden geschiedenis wordt, een min of meer afgesloten stuk gemeenschappelijke belevenis. Dit wil juist niet zeggen dat de geschiedschrijving nu moet gaan uitleggen wat er juist is gebeurd en wie er gelijk had. Wel moet de geschiedschrijving binnen het kader van haar onderzoek de verschillende standpunten belichten, de tegenstrijdige aspecten van een oorlog, burgeroorlog of ander gewapend conflict blootleggen.

Maar vaak duurt dit veel te lang. Het debat over de schuldvraag van W.O I illustreert dit. In de Vrede van Versailles (een bijzonder onrechtvaardig en onrealistisch verdrag) kreeg Duitsland alléén de volle schuld in de schoenen geschoven. In feite streefde geen enkele Europese natie in 1914 naar een oorlog, maar iedereen was bereid hoog spel te spelen en het risico van een oorlog te lopen. Maar juist dit morele aspect kwetste de Duitsers diep en veroorzaakte grote haat tegen het dictaat van de overwinnaars en minachting voor de politici en diplomaten in eigen land die Versailles aanvaardden. Hier ligt één van de kiemen die de opkomst van Hitler mogelijk maakte.

Binnen het streven naar een geweldloze conflictbeheersing moet er dus ook veel aandacht zijn voor het wederopbouwen van wederzijds respect. Om dit te kunnen bereiken moeten de strijdende partijen leren de gebeurtenissen van op een afstand te bekijken. Niemand kan volledig neutraal of objectief de feiten uit een soms zeer recent verleden begrijpen. De aard van de geschiedenis en van de menselijke geest verhinderen dit. Maar eenieder die enige verantwoordelijkheid draagt in het maatschappelijke debat moet bereid zijn het eigen grote gelijk te verlaten en de standpunten van de eigen groep te relativiseren. Anders blijven haat en minachting voor andere politieke, etnische of levensbeschouwelijke groepen voortleven. Van politici, historici, journalisten en andere "opinion leaders" vergt dit heel veel moed, namelijk de moed om het eigen ongelijk toe te geven en zo nodig de vooroordelen van de eigen achterban te bestrijden. Mensen moeten leren kritisch te zijn tegen de eigen groep. Om deze noodzakelijke voorwaarde voor een blijvende vrede te kunnen leggen, is een forum nodig, dat door beide protagonisten als onpartijdig wordt erkend. Een dergelijk forum is minstens even hard nodig als het Internationale Strafhof in Den Haag, want dit laatste kan door zijn lange processen toch maar in beperkte mate recht doen geschieden.

Jan Van Gerven

Colombia:

Gedwongen rekrutering

In het verlengde van het bezoek van de twee Colombiaanse wetenschapsbezoekers aan Vlaanderen in november 2007 (zie VRAK-info 2007/4) en aansluitend bij het artikel vooraan in deze VRAK-info publiceren we de concrete ervaringen van een rekrut tegen wil en dank, Gabriel Adrian Orozco.

Vandaag wil ik verslag uitbrengen over de onregelmatige vorm waarop het leger van Barrancabermeja alle jongeren van die stad onder dwang blijft rekruteren, zoals ik die op zondag 3 februari 2008 heb meegemaakt.

Alles begon rond zeven uur 's avonds toen mijn moeder naar mijn werk telefoneerde en me zei dat ik moest oppassen, dat ze weer aan het rekruteren waren, dat enkele minuten eerder een vrachtwagen was gepasseerd met enkele jongeren en dat een van hen van de vrachtwagen was gesprongen om te

Foto door jongerengroep van Cali: "Je bent niet verplicht om te doen wat je geweten verwerpt."

ontsnappen maar dat de soldaten hem te pakken kregen, hem sloegen en uitscholden, dat ze hem bijna bewusteloos op de vrachtwagen zetten. Ik zei toen aan mijn moeder dat ze zich geen zorgen moest maken, dat ik om negen uur mijn werk verliet en recht naar huis ging. Toen mijn werk gedaan was, ging ik terug met mijn fiets. Toen ik zo'n twintig minuten onderweg was, sneden enkele motoren mij de weg af zodat ik bijna tegen de grond viel. Onmiddellijk vroegen ze mijn militaire kaart en ik zei dat ik die niet had, dat ik geen geld had gehad om die te kopen en dat ik op dit moment student was. Ze vroegen me waar. Ik zei in de SENA (beroepsopleiding) van Barrancabermeja. Ze zeiden dat die

niets waard was; als ik zou studeren aan de universiteit, nu ja; maar dat de SENA shit was, dat ik op de motor moest gaan zitten. Ik zei van nee, dat ik moe van mijn werk kwam en dat ik de volgende dag om zes uur moest beginnen studeren. Ze zeiden dat dit voor hen geen belang had, dat ik op de motor moest gaan zitten of dat ze me erop zouden zetten. Op dat moment kwam er een korporaal aan die een paar handboeien uit zijn zak haalde. Hij zei dat ze me aan de motor moesten vastmaken en me erop moesten zetten. Toen vroeg ik hen waarom ze me aan de motor gingen vastmaken als ik geen misdadiger was. "Wat er gebeurt is dat u me tegen mijn wil wilt meenemen" zei ik en ook dat ze er waren om ons te beschermen, niet om ons aan te vallen. De korporaal zei alleen maar: "Op de motor. Zet hem op de motor" en dat elke motor er een moest meenemen. En zo pakten ze me op en met z'n tweeën zetten ze me op de motor. De korporaal zei hun: "Als hij er af komt, grijp hem en geef hem er van langs."

We reden door de stad op zoek naar meer jongeren, om die te rekruteren. Overall waar ze een jongen zagen, stopten ze en wie geen militaire kaart had moest op een motor stappen. Ik zag twee bijzonder onrechtvaardige gevallen. In één geval kwamen ze bij het huis van een jongen, die ze meenamen, wel wetend dat hij hun zei dat hij alleen bij zijn grootmoeder was voor wie hij moest zorgen. In een ander geval kwamen ze bij een terrein waar jongens aan het voetballen waren. Ze omsingelden hen en namen er verscheidene met geweld mee.

Vandaar reden we naar de wijk Boston waar een kazerne ligt. We kwamen er aan en ze sloten ons op in een klein lokaaltje waar men bijna niet kon ademen en waarschuwden ons dat als we zouden proberen te ontsnappen, ze ons met lood zouden doorzeven. Daar brachten we de nacht door. Om zes uur maakten ze ons wakker en namen ons mee naar buiten. Vervolgens arriveerden de moeders van enkele kameraden, waaronder de mijne die me de kaart van de SENA bracht en zei dat ik met de sergeant moest spreken om te zien of ze me zouden laten gaan. Maar ze lieten haar niet binnen. De sergeant zei dat hij niets meer kon doen omdat we al genoteerd stonden. Rond acht uur kwam er een vrachtwagen en ze laadden ons op om ons naar de basis Quemadero te brengen. Daar sloten ze ons weer op in een lokaal. Mijn moeder kwam daar ook aan, maar ze zeiden haar lompweg dat ze daar niemand naar toe hadden gebracht. Na een poosje zetten ze ons op een andere vrachtwagen en brachten ons naar het Centrum. Daar kwamen we aan en moesten op de grond gaan zitten. Ze zetten verscheidene soldaten bij ons om ons te bewaken. Daar hoorden we over allerlei manieren waarop ze hadden gerekruteerd. Velen van ons zeiden dat we geen legerdienst wilden verrichten en ze lachten alleen maar met ons en zeiden dat we naar de bossen zouden vertrekken om er heel wat om te kegelen. We zeiden dat we daar niet van hielden, dat we niet konden doden en dat we het ook niet wilden leren. Ze zeiden alleen maar, wanneer jullie in het bos zijn, zullen we eens zien of jullie niet schieten. Daar hielden ze ons tot twee uur; daarna zetten ze ons een poos in de zon en zeiden dat ze ons het middagmaal zouden geven. Maar wat voor een middagmaal: twee lepels aangebrande rijst en suikerwater, terwijl ze wisten dat velen zelfs niet hadden ontbeten. Daarna brachten ze ons weer naar dezelfde plaats en als we naar het toilet wilden, moesten we door soldaten worden begeleid. Daar zagen we allerlei kaalgeschoren jongens smeken om hen te laten gaan, anderen huilden. Moeders aan de poort vroegen dat ook huilend. Ze sloegen er geen acht op. Argumenten telden niet, als de zoon voor zijn ouders zorgde, als hij student was, als hij enige zoon was, als hij een interne vluchteling was, enz. Het had geen be-

lang. Ze zeiden enkel dat men zijn vaderland moest dienen en ze lachten met ons allemaal. Ze vroegen ons of het was dat we nichten waren. Zo verliepen de dingen tot vijf uur in de namiddag.

Daarna kwam het onderhoud met de psychologe, één voor één. Die van Barranca hielden ze tot de laatste. Toen ik aan de beurt was, wist ik duidelijk wat ik zou zeggen want ik had met verscheidene personen gesproken die me hadden uitgelegd dat dit niet volgens de regels was, dat als ik daar met geweld was gebracht, het een ontvoering was. Toen ik bij de psychologe ging zitten, was het eerste wat ik deed haar mijn document van gewelddadige verplaatsing en mijn studentenkaart tonen. Ik zei haar dat ze me hadden gezegd dat er in die gevallen uitzonderingen waren, en dat het mij niet interesseerde om een wapen op te nemen noch voor het leger, noch voor de guerrilla, noch voor de paramilitairen, dat ik niet in staat was een ander menselijk wezen te doden alleen maar omdat die er een andere overtuiging op na hield dan de mijne.

Het is belangrijk de aandacht te vestigen op de steun die door het jongerencollectief "Het Vijfde Gebod" werd geboden. Ze hebben me bezocht en begeleid om raad te geven. Ook het jongeren netwerk van Medellín zat voortdurend bij de telefoon om me advies te geven en om me emotioneel te steunen. Dat vind ik fundamenteel. Want daar vervult men je met angst en je weet niet wat doen.

Gabriel Adrian Orozco Suarez
(vertaling: Dirk Panhuis)

Wilt u op de hoogte blijven van de situatie van de jongeren in Colombia, geef u dan op voor de occasionele nieuwsbrief in het Engels en het Spaans bij objecionbogota@gmail.com of via vrak@advalvas.be. Hun webstek is www.objecioncolombia.org.

Uw financiële bijdrage voor dit jaar zien we graag tegemoet op rekening 001-1281217-20.

Kijk en luister

Er worden korte, inspirerende videofilmjes (max. 4 minuten) gemaakt over het verband tussen belastinggeld en oorlog, over het geweten en vredesbelasting. Sommige kan je op het internet vinden. Aanbevolen!

Op www.youtube.com/watch?v=Pv_5ph-E2Xk vind je beelden van oorlog, belastingformulieren en de song "We are everywhere".

Op www.youtube.com/watch?v=W8MfM-URcPM zie je het filmje "Untitled" over een innerlijke tweestrijd over het betalen van oorlogsbelasting.

Op www.youtube.com/watch?v=-jMuDW7X1-0 en www.youtube.com/watch?v=HnGj9sKfLLs kan je zien waarvoor het oorlogsbudget beter kan worden gebruikt.

Op www.youtube.com/watch?v=KIHzRir7K3g staat inspirerende en strijdbare muziek.

Op www.youtube.com/watch?v=1-fywBL3GEE&NR=1 kijk en luister je naar "The Resistettes on Tax Day".

Via de webstek www.consciencecanada.ca > New > DVD kan je de DVD (9 minuten) "Work for Peace, Stop Paying for War" bekijken en beluisteren op YouTube en bestellen om aan vrienden en verenigingen te laten zien.

Agenda

Zondag 16 maart: vredesmars

Na 5 jaar bezetting van Irak, en dus al voor het zesde jaar op rij, is er een Paasmars van Leuven naar Brussel. Deze keer echter in XL uitvoering. Omdat paasmaandag vroeg valt (24 maart) en er traditioneel een anti-oorlogsbetoging plaats vindt het weekend voor 20 maart (het begin van de oorlog in Irak) hebben het anti-oorlogsplatform (nl), het cnapd (fr) en de LeCoTo (Leuven) de handen in elkaar geslagen. Daarom gaan er op zondag 16 maart 2008 "1.000 stappers voor vrede" van Leuven (station om 9.30u) naar Brussel (Jubelpark, 16-18u)! Graag tot dan!

Meer info op: www.geenoorlog.be - www.cnapd.be - www.facebook.be

Zaterdag 22 maart 2008: NAVO - GAME OVER

De Bomspotters stappen samen naar het NAVO-hoofdkwartier in Brussel-Evere om het te sluiten. Letterlijk. Ze sluiten de poorten, de toegangswegen. Geweldloos en vastberaden. Ze betreden en inspecteren het terrein waar het gebruik van kernwapens wordt voorbereid en proberen oorlogsmisdaden tegen te houden.

Door een halt toe te roepen aan de NAVO, stappen ze het hart van onze militaire "veiligheid" binnen. Samen met Duitse, Britse, Spaanse,... vredesactivisten start op zaterdag 22 maart 2008 de eerste "NAVO, game over". Info: www.vredesactie.be

5-7 september: Internationale conferentie

Van vrijdag 5 september (18u) tot zondagnamiddag 7 september wordt in Manchester (V.K.) de twaalfde Internationale Conferentie van Oorlogsbelastingweigering en Campagnes voor Vredesbelasting gehouden. Hier ontmoet je activisten uit heel de wereld en deel je in hun ervaringen en tactieken in de strijd voor het gebruik van belastinggeld voor vreedzame doeleinden. Je hoort ook meer over de Peace Tax Seven (PT7) en de educatieve webstek www.peacepays.org. Je kan daar ook deelnemen aan de algemene vergadering van CPTI. Binnenkort vind je informatie op de webstek www.peacetax2008.org.uk. Voor eventuele afspraken om samen te reizen, contacteer VRAK.
